

Ryszard Rubinkiewicz – pełnomocnik Rektora do spraw EK, ks. prof. dr hab. Andrzej Bronk, ks. prof. Stanisław Napiórkowski, ks. dr hab. Jerzy Pałucki, prof. dr hab. Stanisław Fita i ks. dr Jerzy Duchniewski – sekretarz naukowy (wyciąg z protokołu nr 554 z posiedzenia Senatu Akademickiego KUL w dniu 28 czerwca 1997 r.). Nowa Redakcja Naczelna odbyła 30 VI br. pierwsze robocze zebranie, na którym otrzymała od Rektora KUL nominacje i naszkicowała program działań w nowym składzie, a 3 VII br. swoją funkcję objął także pełnomocnik Rektora, spotykając się z zespołem Redakcji *Encyklopedii Katolickiej*.

Nieco wcześniej Rektor KUL zatwierdził na wakujące, z racji odejścia z uczelni lub emerytury, stanowiska nowych redaktorów działów: ks. prof. dr hab. Ryszarda Rubinkiewicza (archeologia biblijna), ks. prof. dr. Józefa Krukowskiego (prawo kościelne), ks. prof. dr. hab. Gabriela Witaszka (Pismo święte Starego Testamentu).

W Zakładzie nieprzerwanie pełni się zadania statutowe, gromadząc i przepracowując leksykograficznie systematycznie nadsyłane hasła do VIII tomu (ok. jedna trzecia tekstów, w tym niemal wszystkie do końca J i część na Ka jest już gotowa do fotoskładu).

Wznowiono prace nad zapoczątkowaną w 1992 a następnie przerwaną serią wydawniczą „Biblioteka Encyklopedii Katolickiej”, w ramach której do planu zadaniowo-finansowego zgłoszono 3 zeszyty: *Kalendarze* (pod redakcją Edwarda Gigilewicza i ks. Ryszarda Dziury), *Jezus* (pod redakcją ks. R. Dziury) oraz *Kościół katolicki* (pod redakcją E. Gigilewicza).

Pracownicy naukowcy Zakładu publikowali artykuły naukowe (Miroslaw Daniluk, Jerzy Duchniewski, Jolanta Koziej, Robert Sawa) a także publicystyczne (Jolanta Koziej, Marzenna Straszewicz, Maria Wrzeszcz) w pracach zbiorowych lub czasopismach.

Jerzy Duchniewski OFMCap

Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim

Działający od prawie 30 lat (1969) Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, wydający od 1981 r. jedyny w Europie środkowej periodyk patrystyczny „Vox Patrum” i organizujący doroczne ogólnopolskie sympozja naukowe, koncentrował swoją pracę w minionym roku akademickim 1996/97 na realizowaniu zaplanowanych wcześniej zadań.

Swoją całoroczną działalność skupiał głównie na merytorycznym, stylistycznym i technicznym redagowaniu „Vox Patrum”, oraz mimo swego nielicznego personelu (od 1 I 1997 r. pracują w nim tylko dwie osoby) jego rozprawdzaniu; pod koniec 1996 r. rozesłał w ten sposób do ponad 500 krajowych i 50 zagranicznych prenumeratorów liczący 744 strony 28-29 tom „Vox Patrum” poświęcony *Kapłaństwu w starożytności chrześcijańskiej*. Gro swej pracy poświęcił jednak na przygotowanie do druku następnego 30-31 tomu poświęconego *Działalności charytatywnej w starożytności chrześcijańskiej*. Oprócz 19 artykułów poświęconych tej tematyce oraz 5 innych (*Miscellanea*) zawiera on na wstępie polski przekład *Listu Apostolskiego „Operosam diem”* Jana Pawła II z okazji 1600-lecia śmierci św. Ambrożego, dwa duże przekłady pism przeciw agapetkom (z syryjskiego: Pseudo-Klemensa *Listy do dziewic* oraz z grec-

kiego: św. Jana Chryzostoma traktat, że *Dziewice nie powinny mieszkać z mężczyznami*), aż 6 bibliografii (najobszerniejsza na temat: *Praca charytatywna w starożytności chrześcijańskiej. Wykaz prac dyplomowych ATK na temat antyku chrześcijańskiego 1950-1996, Index „Vox Patrum” 1981-1990, Polska bibliografia patrystyczna za rok 1996*, i dwie mniejsze), 12 recenzji patrystycznych, a w dziale informacyjnym – 10 sprawozdań z krajowych i zagranicznych spotkań naukowych oraz kilkanaście informacji z życia patrystycznego. Warto tu też dodać, że Rada Naukowa „Vox Patrum” przyznała 18 XII 1996 r. kolejny podwójny tom (32-33) jako *Księgę Pamiątkową* ks. prof. Emilowi Stanuli w uznaniu wobec patrystyki polskiej, a pracownicy Zakładu przygotowali i rozesłali ponad 100 zaproszeń do udziału w tym dziele, które ma być wręczone Jubilatowi podczas ogólnopolskiego sympozjum zakładowego jesienią 1998 roku.

Ponadto od trzech lat Zakład koncentruje swe siły nad opracowaniem i wydaniem dwóch innych monumentalnych dzieł: *Polskojęzycznej bibliografii antyku chrześcijańskiego 1895-1995*, oraz *Antologii tekstów o kapłaństwie wczesnochrześcijańskim*. W ramach realizacji pierwszego przejrano kilkanaście kompletów polskich czasopism (np. „Tygodnik Powszechny” 1947-1996, „Kierunki”, „Argumenty”, „Meander”, „Eos”, „Znak”, „Ateneum Kapłańskie”, „Przewodnik Katolicki”, „Homo Dei” itd.) w poszukiwaniu publikacji patrystycznych, które dołączono do poprzednich (2650) i wprowadzono do komputera, w opracowywaniu zaś drugiego dokonano kolejnego wyboru i przekładu odpowiednich tekstów o kapłaństwie z pism autorów wczesnochrześcijańskich (np. z Ireneusza, z konstytucji apostoelskich, ze św. Jana Chryzostoma, z Pomeriusza, św. Hieronima itd.).

W minionym roku akad. Zakład zajmował się również propagowaniem treści wczesnochrześcijańskich. Prowadzona przez Zakład działająca w ramach TN KUL Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim zorganizowała w tym czasie 6 naukowych spotkań z następującymi prelekcjami: dr D. Słapek (UMCS) – *Damnatio ad bestias w starożytności* – 24 X 1996; ks. dr hab. A. Paciorek (KUL) – *Theoria i alegoria w egzegezie wczesnochrześcijańskiej* – 14 XI 1996; dr M. Babiński (KUL) – *Apologetyk Tertuliana – motywy inwencyjne i kompozycja utworu* – 16 I 1997; ks. dr S. Longosz (KUL) – *Agapetki w Kościele starożytnym* – 20 II 1997; ks. dr hab. J. Pałucki (KUL) – *Święty Ambroży jako duszpasterz* – 17 IV 1997; ks. dr hab. A. Swoboda (PWT Poznań) – *Fundamenty przyjaźni i źródła konfliktów w świetle korespondencji Auzoniusza i Paulina z Noli* – 15 V 1997. Na październik zaś 1997 r. przewidziano referat prof. dr. hab. W. Cerana (UŁ) – *Libanios i Jan Chryzostom: dwie postawy wobec centralizacji i biurokracji cesarstwa bizantyńskiego w IV wieku*. Ponadto pracownicy Zakładu opublikowali w minionym roku 12 artykułów w polskich czasopismach i wydawnictwach zbiorowych oraz brali udział w ogólnopolskich sympozjach naukowych: w Krakowie, Łodzi i Toruniu, niekiedy z wygłaszaniem referatu (np. Toruń, 24 IX 1997: ks. S. Longosz – *Stosunek Ojców Kościoła do dramatu klasycznego*).

Wreszcie zgodnie ze swoim statutem Zakład przygotował organizowane w tym roku 25-26 listopada (tym razem z Katedrą Patrologii KUL) 30. już z kolei ogólnopolskie sympozjum naukowe, z udziałem 5 prelegentów zagranicznych, z okazji 1600-lecia śmierci św. Ambrożego. Do zasadniczej tematyki konfe-

rencji, ukierunkowanej głównymi wątkami *Listu Apostolskiego Jana Pawła II „Operosam diem”* (chrystologia, pneumatologia, ekumenizm, mariologia, eucharystia, poezja wczesnochrześcijańska), dołączony będzie problem *Recepcji św. Ambrożego w kulturze polskiej* (w polskich studiach, literaturze, sztuce, ikonografii, tradycjach, zwyczajach, nabożeństwach), dyskutowany przez pół dnia. Oprócz prelegentów zagranicznych (Michaela i Klaus Zelzerowie – Wiedeń, Enrico Del Covolo z Rzymu, Lusuardi Siena z Mediolanu, Bazyli Degórski z Rzymu) wezmą w nich udział wszyscy polscy ambrozjolodzy, przybliżając w swoich referatach (30 min.) i komunikatach (15 min.) naukę i postać zmarłego przed 1600 laty wielkiego doktora Kościoła Zachodniego. Sympozjum to gromadząc tradycyjnie prawie wszystkich polskich badaczy (świeckich i duchownych) antyku chrześcijańskiego, umożliwi im spotkanie oraz wymianę doświadczeń w jego odkrywaniu i przybliżaniu innym.

Ks. Stanisław Longosz

Międzywydziałowy Zakład Historii Kultury w Średniowieczu

Zakończono prace nad edycją krytyczną komentarza do traktatu: *O duszy* Arystotelesa – *Quaestiones disputatae super tres libros «De anima» Aristotelis* Benedykta Hessego z Krakowa, znajdującego się w rękopisach Biblioteki Jagiellońskiej: ms 2013 i ms 1901. Zredagowano wstęp edytorski oraz opracowano analizę historyczno-filozoficzną problematyki zawartej w pierwszej księdze komentarza. Temat ten został zrealizowany przez dr Wandę Bajor jako dysertacja doktorska.

Wydano drukiem IX tom „Acta Mediaevalia”, zawierający edycję krytyczną komentarza do *Fizyki* Arystotelesa – *Quaestiones disputatae super octo libros «Physicorum» Aristotelis cum glossis Ioannis Isneri*. Edycja ta opracowana przez dr Lucynę Nowak została wybrana i wyróżniona przez Komisję Leonina i Wydawnictwo Meinera jako modelowa spośród około 70 edycji krytycznych wydanych na świecie w ostatnich pięciu latach. Decyzję tę ogłosił prof. C. Leonardi, przewodniczący Komisji ds. Edycji Krytycznych podczas X Międzynarodowego Kongresu Filozofii Średniowiecznej w Erfurcie.

Wydano X tom „Acta Mediaevalia” zawierający edycję krytyczną *Quaestiones de quantitate et de qualitate ex Benedicti Hesse Commento super „Praedicamenta” Aristotelis cum quaestionibus et additionibus eius successorum* opracowaną przez dr Hannę Wojtczak. Oddano do druku tom XI zawierający pracę dr Barbary Raczyńskiej, pt. *Filozoficzna teoria człowieka w głównych traktatach salernitańskich: «Afforismi cum glossulis Ursinis Salernitani» i «Quaestiones Nicolai Peripatetici»*.

Rozpoczęto prace nad nowym tematem badawczym – Edycja krytyczna *De consolatione theologiae* Jana Dambacha.

Dr Wanda Bajor odbyła dwumiesięczny staż w Centre Wulf Mansion Aristoteles Latinus przy Katolickim Uniwersytecie w Leuven. Ks. mgr Piotr Smoliński MIC odbył dwumiesięczny kurs języka włoskiego w Centro Linguistico Italiano Dante Alighieri (Rzym).

Ks. Stanisław Wielgus